

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Několik poznámek k Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. Část VII. „Smírčí řád a řízení dle tohoto řádu“

V posledním ze série článků, které jsem v uplynulých týdnech na ePravu.cz věnoval Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. (dále jen jako „DIS“) seznámím čtenáře s tzv. „mediačním řízením“ či krátce „mediací“. Mediacce, vedle klasického rozhodčího řízení rovněž jeden ze způsobů alternativního řešení konfliktů, které DIS k urovnání sporů svým mandantům nabízí, je právně upravena v DIS - smírčím řádu tzv. „DIS - Schlichtungsordnung“.

V posledním ze série článků, které jsem v uplynulých týdnech na ePravu.cz věnoval Deutsche Institution für Schiedsgerichtsbarkeit e.V. (dále jen jako „DIS“) seznámím čtenáře s tzv. „mediačním řízením“ či krátce „mediací“. Mediacce, vedle klasického rozhodčího řízení rovněž jeden ze způsobů alternativního řešení konfliktů, které DIS k urovnání sporů svým mandantům nabízí, je právně upravena v DIS - smírčím řádu tzv. „DIS - Schlichtungsordnung“. Tento řád nabył platnosti a účinnosti k 1.1.2002. Jedná se tedy ze strany DIS o poměrně nový nástroj k řešení sporů, který je stranám k dispozici za předpokladu, že pro řešení svého konfliktu tento řád sjednají a podrobí se jeho ustanovením. V úvodu je třeba připomenout, že mediacce ve srovnání ke „klasickému“ rozhodčímu řízení je zaměřena především na smírčí urovnání daného konfliktu za pomoci třetí osoby a hledání optimálních řešení, která budou pro zúčastněné strany akceptovatelná. Jejím cílem tedy není vynesení konečného rozhodnutí. Oproti rozhodčímu řízení nejsou tedy ujednání dosažená v mediačním řízení právně vynutitelná, jak tomu je u např. u rozhodčího nálezu či soudního rozhodnutí. Rovněž tak úloha samotného mediátora či mediátorů je úlohou pouze zprostředkovatelskou, jež je cílena k naslouchání sporných stran a hledání všeobecně akceptovatelného konsensu. Samotné mediační řízení může každá ze sporných stran bez udání důvodů kdykoli opustit a rovněž tak neexistuje žádný právní nárok na jeho pokračování či zaručení tíženého závěru, tj. dílčího či definitivního konsensu. Mediační řízení je tedy takovým sporným řízením, při kterém vede mediátor sporné strany k hledání společného konsensu, přičemž neexistuje žádný nárok na jeho dosažení.

DIS - smírčí řád je členěn do třech základních oddílů, které jsou: Předmluva, samotný text řádu, který je členěn do 16 paragrafů a tabulka o nákladech a hodinových sazbách mediátorů.

V předmluvě je popsán vznik DIS, její hlavní úkoly a dále je zdůrazněna potřeba zavedení takového řešení sporů, při kterém by samotné rozhodování sporů bylo vedeno třetí osobou, která je nezávislá, nestranná a není vázána na konečné a definitivní vyřešení sporu. Takovou osobou je právě mediátor „Schlichter“. Dále je zmíněna účinnost řádu a samotné principy smírčího řízení tak, jak jsou popsány výše. Důležitá jsou ustanovení v posledním odstavci předmluvy, která stanoví, že tento řád smí být použit jak na řešení národních tak i mezinárodních sporů, dále místo smírčího řízení nemusí být v Německu a stejně tak jako jazyk samotného smírčího řízení tak i místo si mohou strany svobodně určit. V závěru je rovněž připomenuto, že mediátorem může být zvolen kdokoli, bez ohledu na jeho státní příslušnost.

Řád samotný je poté členěn, jak jsem již zmínil výše do 16 paragrafů a je dle jeho §1 použitelný za předpokladu, že strany jeho použití sjednají. Takové ujednání je co do obsahu neformální,

vyžadována je dle odstavce druhého pouze písemná forma takového právního úkonu. Řízení samotné je nejprve provázeno zasláním písemného návrhu na urovnání sporu navrhovatelem protistraně, ve kterém je vymezen předmět sporných nároků a práv (totožný návrh je rovněž nutné zaslat na DIS-Hauptgeschäftsstelle). Další podmínkou vedoucí k zahájení řízení je zaplacení poplatku tzv.

„Einschreibgebühr“ dle tabulky o nákladech smírčího řízení, která tvoří třetí část tohoto řádu (§2 Řádu). Dle §3 Řádu je poté řízení definitivně zahájeno písemným prohlášením protistrany, že je srozuměna s provedením smírčího řízení a tento projev vůle adresuje DIS. V případě, že se smírčího řízení účastní více stran, poté je návrh na smírčí řešení sporu zaslán každé takto zúčastněné straně. Přičemž se na řízení podílí pouze ty strany, které vyjádřili svůj písemný souhlas s řízením. Pokud protistrana odmítne smírčí řízení, neodpoví do 30 dnů či v jiné stanovené lhůtě a/nebo není zaplacen poplatek tzv. „Einschreibgebühr“, pote se smírčí řízení nekoná. O nekonání smírčího řízení informuje DIS navrhovatele (§3 odst. 3 Řádu).

Smírčí řízení musí být moderováno nejméně jedním mediátorem, přičemž strany mohou zvolit mediátorů více. Co do počtu mediátorů nejsou strany nijak omezeny. Mediátor musí být nestranný a nezávislý. Každou okolnost, která by vedla k zpochybnění uvedených předpokladů je povinen neprodleně ohlásit stranám a DIS. Při smírčím řízení za pomoci jednoho mediátora je tento mediátor ustanoven dohodou stran. Pokud jsou mediátoři dva, pak každá strana určí po jednom a v případě, že jsou tři mediátoři, každá strana určí jednoho a třetí je zvolen společnou dohodou. Strany také mohou ujednat, že mediátor či mediátoři mají být ustanoveni prostřednictvím DIS. V případě, že se strany nedohodnou na volbě mediátora a také žádného mediátora nezvolí, končí smírčí řízení uplynutím lhůty pro jeho jmenování (§§4-8 Řádu). Zvolení mediátoři jsou ve vztahu k stranám vázání neomezenou důvěrou a s přijetím úřadu se k této důvěře zavazují.

Při samotném jednání podporuje mediátor nezávisle a nestranně strany v hledání konsensu a stanoví průběh jednání v souladu s jejich pokyny. Pokud si to strany přejí, může mediátor kdykoli během řízení předkládat návrhy na urovnání sporu. Takovéto návrhy nemusí být odůvodněny (§11 Řádu). Každá ze stran může kdykoli během řízení ukončit svoji účast na takovém řízení prohlášením, které je adresováno mediátorovi případně protistraně. Prohlášení o ukončení své účasti na sporu nemusí být odůvodněno (§12 odst. 1 Řádu). Smírčí řízení je dále ukončeno v tom případě, že strany nedospějí k žádnému konsensu. O ukončení sporu vyhotoví mediátoři protokol, který rovněž všichni podepisují (§12 odst. 4 Řádu). Pokud je dosaženo konsensu, je tento výsledek zanesen rovněž do protokolu, který podepisují mediátoři a sporné strany (§12 odst. 5 Řádu). Strany mohou také písemně ujednat kdykoli během stádia smírčího řízení, že toto řízení se mění v řízení rozhodčí a mediátoři jsou nadále považováni za rozhodce. Pokud není ujednáno jinak, použije se pro takovéto rozhodčí řízení rozhodčího řádu DIS, tzv. „DIS - Schiedsgerichtsordnung“ (§14 Řádu).

Náklady smírčího řízení jsou „tzv. Einschreibgebühr“, tj. jednorázový poplatek za samotné řízení, který připadá DIS a činí 250,- Euro. Dále v případě, že strany využijí možnosti jmenování mediátorů ze strany DIS, poplatky za jejich jmenování, které činí dle počtu mediátorů 250,- až 500,- Euro. Poslední nákladovou položkou jsou samotné honoráře mediátorů, které jsou oproti rozhodčímu řízení stanoveny v hodinových sazbách a činí pro mediátora či předsedu grémia 200,- až 400,- Euro za hodinu a pro další členy grémia 150,- až 300,- Euro za hodinu. Mediátoři se také mohou dohodnout na jiné formě odměňování (§15 odst. 2 Řádu) a rovněž mohou požadovat zálohu ve výši celkového honoráře a na její uhrazení vázat zahájení samotného řízení (§15 odst. 3 Řádu). V případě prodloužení ručí strany za náklady smírčího řízení společně a nerozdílně (§16 Řádu).

Mgr. Petr J. Syrovátko

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)